

EEN WAARNEMING VAN *KISHIDAIA CONSPICUA* (L. KOCH, 1866) (ARANEAE, GNAPHOSIDAE)**Rob Versteeg**

Kalmoesstraat 273, 7322 NS Apeldoorn (r.c.l.versteeg@planet.nl)

Koos Middelkamp

Kervelstraat 14, 7322 PT Apeldoorn

Nina de Vries

Toscastraat 22, 7323 DJ Apeldoorn

ABSTRACT

Kishidaia conspicua is a rare species in the Netherlands. A find in 2015 is described, which is the fifth record for the Netherlands. The spider was found on a leaf of *Prunus serotina* in a heathland area in the province of Gelderland.

Key words: fifth record, Gerritsfles, *Kishidaia conspicua*

DE VONDST

Op 11 juni 2015 liepen Koos Middelkamp, Nina de Vries en Rob Versteeg (KNNV, afdeling Apeldoorn) hun libellenmonitoringsroute langs de noordkant van het ven de Gerritsfles (Veluwe, Gemeente Apeldoorn). Bij het monitoren van de libellen noteren wij ook altijd aanvullend het voorkomen van soorten van diverse andere diergroepen die we onderweg tegenkomen. Over het algemeen zijn dat dan insecten, reptielen, vogels en zoogdieren. Af en toe kan het ook een spinnensoort zijn, doch vaak schiet daar onze parate kennis te kort. Deze keer zag Nina in het voorbij lopen een opvallende en op het oog 'interessante' spin. Rob die iets verderop liep heeft wel enige extra belangstelling voor spinnen en werd er bij geroepen. Ook hij kende deze soort niet, maar het leek interessant genoeg om foto's te maken, om achteraf te proberen deze op naam te brengen. De spin toonde duidelijke kenmerken en het kostte weinig moeite om aan de hand van de foto's en met behulp van "Spinnen van Europa" van Heiko Bellmann tot een determinatie te komen. De tekst in het boek gaf al wel het idee dat dit wel eens een behoorlijk schaarse soort zou kunnen zijn. Zoeken op internet leverde het volgende artikel op: "Spinnen van bermen op de Veluwe (Arachnida, Aranea)", door Jinze Noordijk (2005) uit Nieuwsbrief SPINED 20. Hierin stond te lezen: "*Kishidaia conspicua* (L. Koch, 1866) *De Viervlekmuisspin* is een zeer zeldzame soort in Nederland. Slechts in enkele artikelen uit de 19e eeuw en één uit 1951 worden vindplaatsen vermeld. Deze soort bevindt zich vaak op lage takken van struiken en bomen, waar hij een

Figuur 1. *Kishidaia conspicua*. – Gerritsfles, Gemeente Apeldoorn, 11 juni 2015. Foto: Rob Versteeg

schuilplaats maakt van bladeren. In een berm langs het Caitwickerzand is slechts één vrouwtje verzameld, door middel van een vangpot die onder een heidestruik was ingegraven."

Deze waarneming en een eerdere uit 1998 (1♀, Loonse- en Drunense Duinen, AC 133 407, 29.viii.1998, lopend over stuifzand, P.J. van Helsdingen leg. en det.) waren de eerste van de soort in bijna een halve eeuw. Onze waarneming in de Gerritsfles ligt hemelsbreed niet ver van het Caitwickerzand, en mogelijk is er dus een aardige populatie van deze soort aanwezig in dit centrale deel van de Veluwe. De oude waarnemingen uit Nederland zijn afkomstig van Groesbeek (Gelderland) (Van Hasselt 1891), Leroy en Horn (Limburg) (Chrysanthus 1954).

DE BIOTOOP

Dit heideven is gelegen op gebied van defensie en maakt deel uit van het militair schietterrein 'De Harskamp' en is derhalve tegenwoordig niet vrij toegankelijk. Het ven Gerritsfles(ch) is in beheer bij Staatsbosbeheer. Begin 20e eeuw werd het intensief gebruikt als recreatieplas, tot Staatsbosbeheer genoeg had van de troep die men er liet slingeren en de schade die de bezoekers er aanrichtten aan de vegetatie. Daarom werd het ven in 1929 afgesloten voor bezoekers. Een nabijgelegen grote camping met stacaravans zorgde tot 2004 nog voor (illegale) recreatiedruk. Daarna is de grond van de camping overgedragen aan Staatsbosbeheer en de camping opgeheven. Het ven wordt gevormd door stagnerend regenwater en heeft een zuur karakter, zonder hoogveenvorming. Rondom het ven vind je dopheide en op geringe hoogtegradiënten voornamelijk struikheide, en o.a. opschietende berk, vogelkers en grove dennetjes (die periodiek worden verwijderd). De begroeiing aan de randen van het ven kan beïnvloed worden door wisselend waterpeil. Het deel dat niet direct aan de oever grenst heeft, ondanks de begroeiing een zandig en droog karakter. In het gebied kan men o.a. wilde zwijnen en edelherten aantreffen. Aan de noordzijde van het monitoringsgebied bevindt zich een strook gemengd bos. Aan de rand hiervan troffen wij *Kishidaia conspicua* aan op een lage Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*).

Figuur 2. Bosrand aan de noordkant van het gebied Gerritsfles. Links de ondergroei van Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*). De afstand tot de oeverzone van het ven (rechts, niet zichtbaar) is circa 50 meter. De strook tussen het bos en het ven wordt periodiek van opslag ontdaan. Rechts het lage struikje Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*) waar *Kishidaia conspicua* werd aangetroffen op de onderste helft bladeren. Foto: Rob Versteeg

LITERATUUR

- Bellmann, H. 2011. Spinnen van Europa. – Tirion Natuur.
 Chrysanthus, P. 1954. Spinnen uit Limburg III. – Natuurhistorisch Maandblad 43: 39-40.
 Hasselt, A.W.M. van 1891. [Verslag van excursie naar Groesbeek.] – Tijdschrift voor Entomologie 34: xl-xli.
 Noordijk, J. 2005. Spinnen van Bermen op de Veluwe (Arachnida, Araneae). – SPINED 20: 29-34.

